

พระราชดำรัส

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระราชทานแก่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ

ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2562

ยินดีที่ได้พบกับผู้ปฏิบัติงานทั้งภาครัฐและเอกชนและนักเรียนอีกครั้งหนึ่งในปีนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับผู้ปฏิบัติงานดีเด่นและขออนุโมทนาในกุศลที่นักเรียนได้บรรพชาเป็นสามเณรและปฏิบัติธรรมเนกขัมมะที่จริงการที่จะแนะนำนักเรียนในเรื่องต่างๆ ในปัจจุบันนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะชีวิตและโลกนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา สิ่งที่ทำคือพยายามให้นักเรียนได้ความรู้ด้านการปฏิบัติตัวพื้นฐาน ที่คิดว่าจะทำให้มีความสามารถที่จะปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปได้และเป็นคนดีมีคุณธรรม อยู่ต่อไปได้ในโลกสมัยปัจจุบัน ในเวลานี้จะมีผู้ที่พูดว่าความรู้ต่าง ๆ นั้น ประเดี๋ยวอีกปีสองปีก็เปลี่ยนไป ไม่ต้องเรียนมากก็ได้ ที่จริงน่าจะเป็นความคิดที่ผิด เพราะถ้าเราเรียนรู้ไว้มาก ๆ พยายามสวดรับฟัง หัดเขียนหัดอ่านเอาไว้มาก ๆ ย่อมมีผลเป็นประโยชน์ สามารถที่จะปรับตัวไปได้ สิ่งที่ครูอาจารย์หรือครอบครัวให้ก็ควรจะต้องเป็นความรู้ความสามารถที่จะสังเกต และเอาสิ่งที่ได้รู้ได้เห็นมาปรับตัว หรือประดิษฐ์คิดค้นอะไรให้สามารถใช้ได้ในโลกสมัยใหม่และโลกในอนาคต ต้องมีความคิดริเริ่ม และที่จะต้องมีความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ในเวลานี้อย่างที่ ผบ.ตชด. ได้รายงานมาว่า การทำงานที่เชิญหน่วยงานหลากหลายต่าง ๆ มาอย่างที่เราเห็นนี่เพราะงานที่เราทำมีทุกอย่างไม่ใช่มีอย่างเดียว คือชีวิตคนเราไม่ได้แคบอยู่ด้านเดียว ย่อมมีอะไรที่กว้างขวางออกไป และทุกอย่างที่กว้างขวางออกไปนั้นต้องประสานร่วมมือกัน ความร่วมมือและการติดต่อผู้อื่นให้ได้รู้จักผู้คน ได้สนิทกันกับคนอื่น แล้วก็ทำงานร่วมกันได้ในอนาคต กลายเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดเท่าที่ได้ทราบจากบุคคลที่ประสบความสำเร็จมาในปัจจุบันจนกระทั่งสูงอายุ เขาก็จะเล่าว่า ที่เขาประสบความสำเร็จได้นี้เพราะว่ารู้จักกับคนมาก รู้จักการที่จะประสานกับผู้อื่น อย่างได้พบผู้อำนวยการสถานศึกษาต่าง ๆ ในต่างประเทศเขาก็คุยให้ฟังว่า เดิมนั้นนักเรียนที่เรียนเก่งหรือมีความรู้ก็เป็นเรื่องดี แต่ว่าเดี๋ยวนี้ค้นหาความรู้ได้จากหลายทางแม้แต่ในเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องต่างๆ แต่ก่อนนี้สมัยที่ฉันเป็นเด็ก การที่จะเรียนรู้แม้แต่โทรศัพท์บางที่อยู่ต่างจังหวัดก็รับไม่ได้ วิทยุบ้าง ภาพแผ่นซีดี คอมพิวเตอร์ทุกอย่างก็ยังมี เดิมนั้นรับรู้ได้หลายทางหลายอย่าง แต่ที่สำคัญก็คือว่า จะเอาความรู้ไปใช้ไปปรับปรุงอะไร ได้รู้จักติดต่อกับคนบางคนที่เราเล่าให้ฟังว่า แคไปทำงานบริษัทและรับโทรศัพท์ยังพูดกับคนไม่รู้เรื่อง อย่างนั้นก็ไม่สามารถที่จะอยู่ได้ อย่างที่เพิ่งไปนี่ก็โรงเรียน เป็นโรงเรียนเล็ก ๆ เล็กกว่าโรงเรียน ตชด. เสียอีก เขาบอกว่าต้องสอนโดยใช้ภาษาพื้นเมือง ภาษาของประเทศเขาใช้ภาษาสเปนก็ต้องสอนภาษาสเปน เพราะว่าคนเราอาจจะไม่ได้อยู่ในที่ที่เดียว ต้องไปติดต่อกับคน เกิดย้ายไปไหนก็ต้องรู้ว่าคนในประเทศนั้นเขาว่าอย่างไรบ้าง เวลานี้ ภาษาสากลอย่างภาษาอังกฤษก็จำเป็น หรือบางแห่งก็เลยให้ภาษาต่างประเทศภาษาอังกฤษหรือภาษาจีน และอื่นๆ เท่าที่จะทำได้ การที่ติดต่อกันได้มากๆ เป็นเรื่องดี

ถึงแม้จะก้าวหน้าไปแค่ไหนเรื่องของการเกษตรก็พยายามว่าเก็บเอาไว้ให้เด็กนักเรียนมีความรู้ตั้งแต่เล็ก ๆ ยิ่งสมัยนี้ทั่วโลก ไปที่ไหนเขาก็พูดเรื่องนี้ว่าความมั่นคงอาหารเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ที่ไปดู ทั้งอาหาร ทั้งเรื่องเครื่องใช้สอย เครื่องนุ่งห่ม ล้วนมาจากการเกษตรทั้งนั้น และสมัยนี้ก็จะนิยมเรื่องของการเกษตรที่เป็นเกษตรอินทรีย์ นี่ไม่ได้พูดเอง ได้ไปเห็นกับตาว่าที่อื่นๆ เขาทำอย่างนี้ ในหลักที่เราทำ ตอนนั้นนอกจากเน้นการอ่านออกเขียนได้เพื่อที่จะได้เป็นเครื่องมือสื่อสารเครื่องมือหาความรู้แล้ว เรื่องของสุขภาพอนามัยที่ดี มีน้ำสะอาดดื่มกิน ก็เป็นเรื่องสำคัญที่เราพยายามเรื่องความสะอาด น้ำหรืออาหารที่ไม่ปนเปื้อนสารพิษ เป็นหลักที่ว่าคนปัจจุบันหรือคนรุ่นใหม่จำเป็นต้องมีโอกาส นอกจากมีโอกาสมืออาชีพที่ดี มีโอกาสที่จะได้ศึกษาหาความรู้ไม่จำกัดว่าอยู่ในกลุ่มไหน ก็เป็นเรื่องของงานที่พยายามจะทำ เรื่องของการเกษตรพื้นฐานตั้งแต่ น้ำ ดิน พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ อย่างนี้เป็นต้น ก็ต้องทราบแล้วก็ต้องระวางว่า ตั้งแต่ปีที่แล้วมาถึงปีนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำแล้ง น้ำใช้หรือน้ำที่จะใช้ในการเกษตรอาจจะขาดแคลนได้ ก็ต้องมีวิธีการที่จะแก้ไขปัญหา ที่ทำอาชีพทางด้านเกษตรอาจจะน้อยลงก็ต้องส่งเสริมทางด้านหัตถกรรม เรื่องอื่นๆ ที่จะทำให้คนมีรายได้ อย่างเช่น ถ้ามีเรื่องน้ำน้อยอาจจะเน้นไปในเรื่องการทอผ้า การจักสาน อย่างนี้เป็นต้น เพื่อที่จะมีรายได้ เมื่อมีรายได้แล้วก็ต้องรู้จักการร่วมกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรืองานอาชีพต่าง ๆ เดียวนี้เขาจะเน้นไปในทางการท่องเที่ยวทางด้านเกษตร หรือทางด้านธรรมชาติ คือทุกอย่างต้องดู ไม่ใช่ว่าจะเป็นกิจกรรมของแต่ละสาขาวิชา ต้องพยายามดูแลให้มันเข้ากัน มีหลาย ๆ ด้าน และดูว่าแต่ละคนมีความต้องการมีความประสงค์อย่างไร ก็ต้องอาศัยเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน อันนี้เป็นความจำเป็น

เวลานี้เรื่องเทคโนโลยีก้าวหน้าขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีทางด้านสารสนเทศก็ทำ เดียวนี้โรงเรียนพยายามให้นักเรียนรู้จักและพอจะใช้คอมพิวเตอร์สัญญาณต่าง ๆ หน่วยงานต่าง ๆ ก็มาช่วยให้มีสัญญาณมากขึ้น อาจจะได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะทุกอย่างยังมีเรื่องซุกซลัก

สิ่งที่เราพูดกันมากแล้วก็มี ต้องพยายามเอาใจใส่มาก คือเรื่องที่เขาว่าอากาศเปลี่ยนแปลง มันดูจะเปลี่ยนจริง ๆ ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร แต่เขาว่าเรื่องของมลภาวะ มีบางหน่วยเขาว่าให้ใช้ของใช้ซ้ำ ก็แปลกสมัยก่อนนี้ใช้ของกันซ้ำ ๆ มาทำความสะอาดแล้วก็ใช้ต่อ เรื่องการทิ้งไปจะมีน้อย ต่อมาเมื่อชนิดที่ว่าใช้แล้วทิ้งเลยได้ ก็สะดวกไม่ต้องเอามาล้างอีก และจะสะอาดกว่าที่จะต้องใช้ซ้ำใช้ซาก แต่มาในปัจจุบันนี้หลาย ๆ อย่างทิ้งไปจะเป็นขยะ ขยะท่วมบ้านท่วมเมืองไปหมด เขากลัวว่าขยะที่ไม่สลายตัวจะมีหลาย ๆ แห่ง เขาก็บอกจะไปโรงพยาบาลไปซื้อยาให้หัวถุงผ้าไปเอง เดียวนี้ขนาดซื้อเซเว่น-อีเลฟเว่นตรงนี้เขาบอกไม่มีถุงให้แล้วต้องหามาเอง เดียวนี้ไปไหนก็ต้องพกถุงไปถ้าไม่พกหอบพะรุงพะรัง อันนี้ก็ถูก เขาห้ามเพราะอยากจะให้มีขยะเหลือทิ้งน้อยที่สุด อีกอย่างหนึ่งที่ต้องเตือนไว้ ถึงอย่างไรมันก็ต้องมีขยะทิ้ง แต่การทิ้งไม่ใช่ทิ้งที่เป็นที่เป็นทาง ตามบ้านเรือนตามท้องถนนสังเกตดูเขามีถังขยะให้ แต่คนทิ้งทุกหนทุกแห่งวันในถังขยะ ถังขยะมีก็ยังไม่พอ ต้องเขียนป้ายว่าโปรดทิ้งขยะให้ลงถัง ก็ยังไม่ค่อยอ่าน ขนาดเขียนตัวโต ๆ ปิดไว้ที่ถังขยะ ถ้าเก็บไว้ให้คนที่เขาเก็บขยะเก็บไปก็จะมีวิธีการจัดหรือแปรรูปอะไรต่างๆ หรือบางทีเราจะแปรเอง แปรขยะเป็นขยะยังไม่ค่อยได้ประโยชน์ แต่ถ้ายังทิ้งอย่างทิ้งเกลื่อนกลาด สมัยเด็ก ๆ ที่อยู่กับสมเด็จพระย่าท่านไม่ให้ใครทิ้งขยะ ต้องเก็บใส่กระเป๋ามาไปทิ้งให้ถูกต้อง หรือบางทีเขาทิ้งเลอะเทอะเราก็ต้องไปเก็บเพื่อให้บ้านเมืองสะอาด เรื่องนี้เป็นเรื่อง

ความสะอาดอย่างเดียว แต่เดี๋ยวนี้มันเริ่มกลายเป็นความเป็นความตายไปแล้ว เป็นเรื่องใหญ่เพราะว่าทุกอย่าง
ขยะต่าง ๆ ส่วนใหญ่พัดลงทางน้ำ ทางน้ำก็ลงไปสู่อยู่ในทะเลมหาสมุทร เราจะลอยกระทงไหว้แม่พระคงคา
ขอขมาอย่างไรท่านก็ให้อภัยไม่ได้แล้วเพราะมันเยอะ ขยะเต็มไปหมด ไปลงทะเลแล้วปลาหรือสัตว์น้ำกินเข้าไป
แล้วก็กินสัตว์น้ำตัวที่มันมีพลาสติกหรืออะไร หรือบางที่น้ำมันรั่วลงในทะเล สัตว์ชนเปียก น้ำมันติดขน ทำอะไร
ไม่ได้มันก็ตายไป อย่างนี้ก็เป็นเรื่องใหญ่ เพราะฉะนั้นความไม่มั่งงายก็เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งที่เราต้องระวัง
และต้องควบคุมตัวเองอยู่เสมอ คิดว่าทุกคนที่เรียนอยู่ก็ควรจะให้ซึมไปในตัวเอง ไม่ต้องให้ใครมาสั่งมาสอน คิด
ว่าถ้าทำได้โลกนี้ก็น่าจะดีขึ้น ขอให้ทุกท่านมีความสุข ความเจริญ สุขภาพดีทั้งใจและกายตามอัธยาศัย